

GLOSARIO DE TERMOS DE POLÍTICAS DE IGUALDADE

ACCIÓN POSITIVA Son medidas específicas, a favor das mulleres, para corrixir situacións patentes de desigualdade de feito respecto dos homes, co fin de facer efectivo o dereito constitucional á igualdade. Tales accións, que serán aplicables en tanto subsistan ditas situacións, haberán de ser razoables e proporcionadas en relación co obxectivo perseguido en cada caso (Lei Orgánica para a Igualdade Efectiva de Mujeres e Homes, art. 11).

ACOSO POR RAZÓN DE SEXO: calquera comportamento realizado en función do sexo dunha persoa, co propósito ou o efecto de atentar contra a súa dignidade, e de crear unha contorna intimidatorio, degradante ou ofensivo. (LOIEMH, art. 7.2)

ACOSO SEXUAL: calquera comportamento, verbal ou físico, de natureza sexual que teña o propósito ou produza o efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea unha contorna intimidatorio, degradante ou ofensivo. (LOIEMH, art. 7.1)

BRECHA DE XÉNERO: diferenza entre as taxas masculina e feminina na categoría dunha variable; calcúlase restando Taxa Feminina-Taxa Masculina. Canto menor sexa a “brecha”, máis preto estaremos da igualdade (Instituto Andaluz da Muller). Refire a as diferentes posicións de homes e mulleres e á desigual distribución de recursos, acceso e poder nun contexto dado. Constatar unha brecha de xénero nun contexto significa normalmente que neste existe unha desigual distribución onde o colectivo que pertence ao xénero feminino forma o grupo que queda con menos recursos, poder etc. (Diccionario sobre xénero e temas conexos). Brecha salarial: refírese a as diferenzas salariais entre mulleres e homes, tanto no desempeño de traballos iguais como a producida nos traballos “feminizados”. Brecha tecnolóxica utilízase para designar as desigualdades entre mulleres e homes na formación e no uso das nuevo tecnoloxías.

COEDUCACIÓN: método educativo que parte do principio da igualdade dos sexos e da non discriminación por razón de sexo. Coeducar significa educar conxuntamente a nenos e nenas na idea de que haxa distintas miradas e visións do mundo, distintas experiencias e achegas feitas por mulleres e homes que deben conformar a cosmovisión colectiva e sen as que non se pode interpretar nin coñecer o mundo nin a realidade. Coeducar significa non establecer relacións de dominio que supediten un sexo ao outro, senón incorporar en igualdade de condicións as realidades e historia das mulleres e dos homes para educar na igualdade desde a diferenza. “É moi importante non identificar a escola coeducativa coa escola mixta. A segunda límitase a “xuntar” nas aulas nenos e nenas, incorporando ás alumnas ao mundo dos homes e deixando fose do mundo académico todo aquilo que ten que ver co mundo e coa historia das mulleres. A escola coeducativa necesariamente debe exporse a presenza real das mulleres –e non só nas aulas- tanto en todo o referido a a organización e xestión do sistema educativo e dos centros escolares como á relación

e interacción entre o alumnado e o profesorado, aos currículos, ás programacións de aula e aos materiais e libros de texto”

COMISIÓN INTERMINISTERIAL DE IGUALDADE ENTRE MUJERES E HOMES: é o órgano colexiado responsable da coordinación das políticas e medidas adoptadas polos departamentos ministeriais coa finalidade de garantir o dereito á igualdade entre mulleres e homes e promover a súa efectividade. (LOIEMH, art. 76)

COMPOSICIÓN EQUILIBRADA (Ver Democracia paritaria): a presenza de mulleres e homes de forma que, no conxunto a que refírase, as persoas de cada sexo non superen o sesenta por cento nin sexan menos do corenta por cento (LOIEMH, Disposición adicional primeira). É a definición proporcionada pola Lei de Igualdade tamén presente en textos internacionais, e utilizada para solucionar a porcentaxe ligada á democracia paritaria en relación á necesaria presenza de mulleres e homes nos postos de decisión.

CONCILIACIÓN: supón propiciar as condicións para lograr un adecuado equilibrio entre as responsabilidades persoais, familiares e laborais. É a definición da Lei orgánica para a igualdade efectiva de mulleres e homes tamén presente en textos internacionais. A igual dignidade da persoa e a súa igualdade en dereitos non se inseriu na normativa ata despois da Segunda Guerra Mundial. A afirmación da igualdade entre mulleres e homes é a expresión dun novo estado de cousas que pon de relevo non só a necesidade de transformar as mentalidades senón tamén de adecuar a organización social a unhas condicións para que cada muller e cada home poidan combinar a súa vida persoal, familiar e laboral de modo que poida ter tempo libre para desenvolver todas as súas potencialidades (GCEA). Con todo, é un concepto que, tradicionalmente apareceu ligado, en exclusiva, ás mulleres, polo que é necesario transcender o seu significado para lograr unha auténtica “corresponsabilidade”, prestando especial atención aos dereitos dos homes nesta materia, evitando que as mulleres sexan as únicas beneficiarias dos dereitos relativos ao coidado de fillos e outras persoas dependentes, xa que a asunción en solitario, por parte das nais, destes dereitos entra en colisión co seu dereito de acceder e permanecer no emprego.

CORRESPONSABILIDADE: concepto que vai máis aló da mera “conciliación” e que implica compartir a responsabilidade dunha situación, infraestrutura ou actuación determinada. As persoas ou axentes corresponsables posúen os mesmos deberes e dereitos na súa capacidade de responder polas súas actuacións nas situacións ou infraestruturas que estean ao seu cargo.

DÉFICIT DEMOCRÁTICO: é o efecto provocado por unha participación política desequilibrada de homes e mulleres, o que repercute nunha diminuída lexitimidade democrática (Instituto Interamericano de Dereitos Humanos)

DEMOCRACIA PARITARIA (Ver Composición equilibrada): sistema de organización social e política na que se considera que homes e mulleres deben participar por igual na toma de decisións e en todas as esferas da sociedade, igualdade de participación e dereitos dos distintos colectivos que compoñen a sociedade e que deben formar parte dos órganos decisorios e de goberno. O concepto democracia paritaria defínese, operativamente, como unha representación equilibrada de homes e mulleres, de forma que ningún dos dous sexos teña unha presenza maior

ao 60% nin menor ao 40%. A LOIEMH consagra o dereito á representación en igualdade na Disposición Adicional 2ª reformando a Lei Orgánica do Réxime Electoral Xeneral mediante a aplicación da denominada presenza equilibrada. O Glosario 3 Unitat d'Igualtat fórmula electoral pode establecerse no 50% para cada sexo, as chamadas listas cremalleira (fórmula seguida por Castela-A Mancha, Baleares e Andalucía), ou na fórmula nin máis do 60% dun sexo, nin menos do 40% do outro, elixida pola LOIEMH

DEREITOS SEXUAIS E REPRODUTIVOS: son parte dos dereitos humanos e a súa finalidade é que todas as persoas poidan vivir libres de discriminación, riscos, ameazas, coercións e violencia no campo da sexualidade e a reprodución. O Estado debe garantir que toda persoa poida: 1) decidir cantos fillos/as vai ter; 2) decidir o espaciamiento dos fillos/as; 3) controlar o seu comportamento sexual segundo a súa propia forma de ser, sentir e pensar sen ter medo ou vergoña; e 4) estar libre de enfermidades e deficiencias que interfiran coas súas funcións sexuais e reprodutivas

DESAGREGACIÓN DE DATOS POR SEXO: é un medio de coñecer cal é a posición de mulleres e homes en todos os espazos mediante a recollida e desagregación de datos, e de información estatística por sexo. Iso permite unha análise comparativa de calquera cuestión, tendo en conta as especificidades do xénero e visibilizar a discriminación. Recomendado polos organismos internacionais comprometidos na defensa dos dereitos como un medio para fomentar a igualdade de mulleres e homes, entre outras, a Resolución do Consello da Unión Europea relativa ás actividades consecutivas ao ano europeo da igualdade de oportunidades para todos (2007). En España o variable sexo está presente na recollida de datos da maioría de estatísticas oficiais, pero hai que dar un paso máis e introducir o concepto de transversalidade que supón introducir a perspectiva de xénero en todas as estatísticas (M. Pazos).

DISCRIMINACIÓN DIRECTA (Ver Principio de Igualdade de trato): considérase discriminación directa por razón de sexo a situación en que se atopa unha persoa que sexa, sexa ou puidese ser tratada, en atención ao seu sexo, de maneira menos favorable que outra en situación comparable (LOEIMH, art. 6.1). Teñen ademais a consideración de discriminación directa: - O acoso sexual e por razón de sexo“ (Artigo 7.3). - O condicionamento dun dereito ou expectativa de dereito á aceptación dunha situación de acoso por razón de sexo ou sexual (Artigo 7.4). - Todo trato desfavorable ás mulleres relacionado co embarazo ou a maternidade (Artigo 8) - Calquera trato adverso ou efecto negativo, que se produza nunha persoa como consecuencia da presentación pola súa banda dunha queixa, reclamación, denuncia, demanda ou recurso, dirixida a impedir a súa discriminación e a esixir o cumprimento efectivo do principio de igualdade de trato e oportunidades entre mulleres e homes (Artigo 9). - Toda orde de discriminar directamente por razón de sexo.

DISCRIMINACIÓN HORIZONTAL: significa que ás mulleres facilítaselles o acceso a empregos ou estudos que se presupoñen tipicamente femininos –servizos ou industria de menor desenvolvemento–, á vez que atopan obstáculos e dificultades para asumir ocupacións que, Glosario 4 Unitat d'Igualtat socialmente, séguense considerando masculinas, ligadas á produción, a ciencia e os avances das tecnoloxías.

DISCRIMINACIÓN INDIRECTA: considérase discriminación indirecta por razón de sexo a situación en que unha disposición, criterio ou práctica aparentemente neutros pon a persoas dun sexo en desvantaxe particular con respecto a persoas doutro, salvo da esta disposición, criterio ou práctica, poidan xustificarse obxectivamente en atención a unha finalidade lexítima e que os medios para alcanzar a dicir finalidade sexan necesarios e adecuados (LOIEMH, art. 6.2).

DISCRIMINACIÓN VERTICAL: é tamén coñecida como “teito de cristal” e é aquela que establece límites ás posibilidades de ascenso laboral das mulleres. Este fenómeno recoñece que se rexistra unha democratización no acceso a diversos postos de traballo por parte das mulleres, pero advirte que os postos relacionados coas posibilidades de decisión seguen sendo patrimonio dos homes.

DIVERSIDADE DE XÉNERO: expón a necesidade de incorporar os valores de xénero como un modo útil de abordar a complexidade e ambigüidade de diferentes contornas. As mulleres non son consideradas como un grupo desfavorecido, como un colectivo que reivindica dereitos, senón como suxeitos que teñen valores que achegar á sociedade, en xeral.

EMPODERAMENTO: termo acuñado na IV Conferencia Mundial das Mulleres de Beijing (Pequín) en 1995, para referirse ao aumento da participación das mulleres nos procesos de toma de decisións e acceso ao poder. Actualmente esta expresión comporta tamén outra dimensión: a toma de conciencia do poder que, individual e colectivamente, ostentan as mulleres e que ten que ver coa recuperación da súa propia dignidade como persoas.

ESTEREOTIPOS: son conxuntos de crenzas ou imaxes mentais moi simplificadas e con poucos detalles acerca dun grupo determinado de xente que son xeneralizados á totalidade dos membros do grupo. O termo adoita usarse en sentido pexorativo, posto que se considera que os estereotipos son crenzas ilóxicas que só poden ser desmontadas mediante a sensibilización, a reflexión e sobre todo a educación. (Secretaría Técnica do Proxecto Equal, 2007). Un estereotipo é unha representación repetida frecuentemente que converte algo complexo en algo simple (causando distorsión no este proceso porque se fai máis énfase nalgúns aspectos do grupo mentres que se ignoran outros). Algúns estereotipos poden parecer obvios porque son coñecidos por todos. Estes convértense nun modo natural de pensar, de falar e de chancelar acerca de grupos sociais reais como as mulleres, os aborígenes, etc. Os estereotipos “codifican” nosas reaccións coa xente e as nosas ideas serven para construír e á vez reforzar un sistema de convencións sociais que presentamos e utilizamos. O estereotipo serve para xustificar ou racionalizar a nosa conduta en relación á categoría que representa; é dicir, serve para xustificar o noso acollemento ou rexeitamento dun grupo. Os estereotipos serven para protexer os intereses dalgúns grupos e non os doutros. Xeralmente, o estereotipo aplícase a grupos que loitan polo poder político do que carecen: mulleres, negros, homosexuais, por exemplo (“A revolución dos medios audiovisuais”, Madrid, 1993)

ESTRATEGIA DUAL (Integración da perspectiva de xénero/transversalidade): integrar sistematicamente as situacións, prioridades e necesidades respectivas de mulleres e homes en todas as políticas, con vistas a promover a igualdade entre homes e mulleres e recorrer a todas as políticas e medidas xerais co fin específico de lograr a igualdade, tendo en conta activa e abertamente, desde a fase de planificación, os

seus efectos nas situacións respectivas dunhas e outros cando se apliquen, supervise e avalíen [comunicado da Comisión COM9667 final de 21.2.1996]

FEMINISMO: corrente de pensamento que vindica a igualdade de homes e mulleres. O feminismo ten os seus referentes teóricos propios que se remontan á Ilustración. É un pensamento de igualdade, ou noutras palabras, é unha tradición de pensamento político, con tres séculos de antigüidade, que xorde no mesmo momento en que a idea de igualdade e a súa relación coa cidadanía exponse por primeira vez no pensamento europeo. Admitida a igualdade de todos os seres humanos que razón hai para que a metade dos seres humanos, todas as mulleres, non teñan os mesmos dereitos recoñecidos que ten o colectivo completo humano? Esta interrogación é a orixe do pensamento feminista (A. Valcárcel). O feminismo constata a desigualdade por razón de sexo que comporta unha situación de inferioridade sociocultural das mulleres fronte aos homes. Isto lévalle a reclamar e a defender a igualdade de dereito de oportunidades dos sexos. A reivindicación de dereitos para as mulleres parte da desigualdade de dereitos das mulleres ao longo da Historia nas leis que os regulaban e nas relacións sociais. O feminismo supón, por tanto, unha forma distinta de mirar e entender o mundo, o poder e as relacións entre os sexos. O feminismo non é unha corrente de pensamento monolítico senón que presenta distintas correntes, ademais de haber ido evolucionando ao longo do tempo

XÉNERO: concepto que fai referencia ás diferenzas sociais (por oposición ás biolóxicas) entre homes e mulleres que foron aprendidas, cambian co tempo e presentan grandes variacións tanto entre diversas culturas como dentro de una mesma cultura. (Glosario de termos relativos á igualdade entre homes e mulleres. Comisión Europea, 1998) A IV Conferencia Mundial sobre a Muller celebrada en Beijing (1995) adoptou o concepto de xénero declarando que o xénero se refire a os papeis sociais construídos para a muller e o home asentados en base ao seu sexo e dependen dun particular contexto socioeconómico, político e cultural, e están afectado por outros factores como son a idade, a clase, a raza e a etnia” Perspectiva de Xénero: Permite analizar e comprender as características que definen ás mulleres e aos homes, así como as súas semellanzas e diferenzas. Analiza as posibilidades e oportunidades de ambos, as súas expectativas, as complexas e diversas relacións sociais que se dan entre ambos os xéneros, así como os conflitos institucionais e cotiáns que deben enfrontar e as maneiras en que o fan (Axencia Española de Cooperación Internacional, 2007) “A perspectiva de xénero supón considerar sistematicamente as diferentes condicións, situacións e necesidades nas que viven mulleres e homes, en todas as políticas e no Glosario 6 Unitat d'Igualtat momentos da intervención: diagnóstico, planificación, execución e avaliación. (IV Conferencia Mundial da Muller, Beijing 95)

IGUALDADE DE SEXO (Ver Discriminación por razón de sexo): a igualdade de sexo enténdese como unha relación de equivalencia no sentido de que as persoas teñen o mesmo valor, independentemente dos caracteres ou actitudes que se lles asocian por ser mulleres ou homes. É un dereito fundamental que se apoia no concepto de xustiza social. Implica, por tanto a ausencia de toda forma de discriminación por razón de sexo.

IGUALDADE DE OPORTUNIDADES: principio que presupón que homes e mulleres teñan as mesmas garantías de participación plena en todas as esferas. É un concepto básico para a aplicación da perspectiva de xénero, posto que busca

beneficiar por igual a homes e mulleres, para que estes e estas poidan desenvolver plenamente as súas capacidades e mellorar as súas relacións (tanto entre ambos os sexos, como coa contorna que lles rodea). “A igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes é un principio informador do ordenamento xurídico e, como tal, integrárase e observará na interpretación e aplicación das normas xurídicas” (LOIEMH, art. 4)

IMPACTO DE XÉNERO: consiste en identificar e valorar loa diferentes resultados e efectos dunha norma ou unha política pública nun e outro sexo, con obxecto de neutralizar os mesmos para evitar os seus posibles efectos discriminatorios. Decisións que parecen non sexistas poden ter un impacto diferente nas mulleres e nos homes, aínda cando esta consecuencia non estivese prevista nin se desexase. Por iso procédese a unha avaliación do impacto en función do xénero para evitar consecuencias negativas non intencionais e para mellorar a eficacia das políticas (Guía para a avaliación do impacto en función do xénero UE). España aprobou a Lei 30/2003 do 13 de outubro sobre medidas para incorporar a valoración de impacto de xénero nas disposicións normativas que elabore o Goberno, exemplo que seguiron a maioría das Comunidades Autónomas. **INVISIBILIDADE:** ao longo da historia as mulleres e as súas achegas foron negadas e ocultadas. A historia da humanidade construíuse desde a visión androcéntrica do mundo que exclúe ás mulleres, chegando a nin tan sequera nomeala (de aí, por exemplo, a utilización dos termos masculinos como xenéricos teoricamente globalizadores e incluyentes e cuxa única realidade é que ocultan e exclúen a presenza das mulleres). Esta invisibilidade das mulleres débese á desigualdade entre homes e mulleres que parte da superioridade dos uns sobre as outras. Para cambiar este mundo androcéntrico e patriarcal é necesario recuperar a historia das mulleres, tanto no que se refire a mulleres singulares como a todas as achegas que as mulleres han feito desde as súas distintas miradas e realidades cotiás.

MAINSTREAMING DE XÉNERO (Ver Transversalidade): Adoita traducirse por transversalidade: a organización (a reorganización), a mellora, o desenvolvemento e a avaliación dos procesos políticos, de modo que unha perspectiva de igualdade de xénero incorpórese en todas o Glosario 7 Unitat d'Igualtat polítiques, a todos os niveis e en todas as etapas, polos actores normalmente involucrados na adopción de medidas políticas. (“Informe final das actividades do Grupo de especialistas en mainstreaming (EG-S-MS)”, Consello de Europa, Serie Documentos, número 28, 1998)

MODELO DE IGUALDADE EN FEMININO: modelo que ten como obxectivo a calidade de vida de toda a poboación. Iso require a plena integración dos homes nas actividades non remuneradas. Dado que estas actividades requiren unha dedicación variables ao longo da vida activa, a estrutura sociolaboral debe adecuarse ás necesidades de homes e mulleres que asumen en condicións de igualdade o traballo familiar doméstico, que permita realizar a actividade mercantil e non mercantil, mantendo un equilibrio harmónico para todas as persoas.

MODELO DE IGUALDADE EN MASCULINO: ten como obxectivo a igualdade na participación no mercado laboral. Representa que as mulleres irían progresivamente integrándose no mercado de traballo, participando no emprego en igualdade de condicións cos homes. A idea é que as mulleres se igualem” aos homes no que foi a actividade básica para estes. Agora ben, o modelo de participación masculino

implica liberdade de tempo e acción para dedicarse ao mercado; por tanto, queda pouco espazo para actividades relacionadas co coidado das persoas.

PATRIARCADO: forma de organización social, política e económica aparecida nas sociedades agrarias onde algúns homes adultos dominan a mulleres e nenos co fin de transmitir a propiedade e asegurar a filiación lexítima dos fillos. As mulleres son confinadas no espazo privado e á función reprodutora, mentres que os homes resérvanse o espazo público. No seu sentido literal significa goberno dos pais. Os debates sobre o patriarcado tiveron lugar en distintas épocas históricas, e foron retomados no século XX polo movemento feminista dos anos sesenta na procura dunha explicación que dese conta da situación de opresión e dominación das mulleres e posibilitasen a súa liberación. Gerda Lerner (1986) definiuno en sentido amplo, como “a manifestación do dominio masculino sobre as mulleres e nenos/as da familia e a ampliación dese dominio sobre as mulleres na sociedade en xeral. As teorizacións sobre patriarcado foron esenciais para o desenvolvemento das distintas correntes do feminismo, nas súas versións radical, marxista e materialista, entre outras.

PLANS DE IGUALDADE: os plans de igualdade fixarán os concretos obxectivos de igualdade a alcanzar, as estratexias e prácticas a adoptar para a súa consecución, así como o establecemento de sistemas eficaces de seguimento e avaliación dos obxectivos fixados (LOIEMH, art. 46.1) Xorden na Unión Europea para fomentar a igualdade entre mulleres e homes. Tamén se denominaban Plan de Igualdade de oportunidades. Tanto o Estado como as comunidades autónomas aprobáronos. Poden ser de carácter xeral para todas as políticas do Estado, a Unión Europea ou as Comunidades Autónomas, ou tamén para as empresas e administracións públicas.

PRINCIPIO DE IGUALDADE DE TRATO ENTRE MUJERES E HOMES (Ver Discriminación): principio informador de ordenamento xurídico que se integra nel e ha de observarse na interpretación e aplicación das normas xurídicas. Supón a ausencia de toda discriminación por razón de sexo, xa sexa directa ou indirecta. Emprégase o termo discriminación Glosario 8 Unitat d'Igualtat de sexo para aludir a unha situación na que unha persoa ou un grupo de persoas recibe un trato diferenciado en razón do seu sexo, o que condicionará que lle sexan recoñecidos máis ou menos dereitos e oportunidades. SEXISMO: termo que refire a a suposición, crenza ou convicción de que un dos dous sexos é superior ao outro. É comunmente expresado nun contexto de certos comportamentos e estereotipos tradicionais baseados no sexo, os cales resultan ser un conxunto de prácticas discriminatorias cara aos membros do suposto sexo inferior. O uso máis frecuente refírese a a convicción da superioridade do home respecto da muller (Glosario de termos. Roma: IPS, 1997) Mecanismo polo que se privilexia un sexo sobre outro. Conceptos e condutas patriarcales que mantén en situación de inferioridade e subordinación ao sexo feminino. Está presente en todas as formas da vida social e todos os ámbitos das relacións humanas, é dicir, as formas prácticas de actuar (Glosario feminista Universidade Nacional do Comahue, Arxentina)

SISTEMA SEXO-XÉNERO: sistema sociocultural polo que se asocia ao sexo reprodutivo un conxunto de valores, crenzas e actitudes. En occidente a unha muller asóciánselle conceptos como sensibilidade, dozura, beleza, espazo interior, altruísmo, paciencia, familia, etc. e estas características son asumidas como naturais pola sociedade. De forma oposta e complementaria adxudícase ao home as

características de provedor, conquistador, cazador, agresivo, dono do espazo público, etc. Desde aí constrúese unha relación simbólica desigual da muller privada e débil e o home público e forte nun xogo de sometemento-dominación. (Glosario de termos sobre Xénero, Sexualidade e Discriminación. Amnistía Internacional-Chile. Unidade de Conciencia de Xénero) Mentres o sexo fai referencia á diferenza biolóxica existente entre dous individuos, o xénero é unha construción socio-cultural, que define características emocionais, intelectuais e de comportamento polo feito de pertencer a algún dos dous xéneros: masculino ou feminino. O proceso de socialización (aprendizaxe de patróns culturais e sociais que permiten integrarse nun grupo social) é diferente segundo o sexo, asignando modelos (culturais e sociais) diferentes para as mulleres e para os homes, en función do tradicionalmente establecido para uns e para outros; en función, en definitiva, de modelos impostos. Segundo Seyla Benhabib, é o modo esencial en que a realidade social organízase, divídese simbólicamente e vívese experimentalmente.

TRANSVERSALIDADE (Ver Mainstreaming de xénero): supón a integración da perspectiva de xénero no conxunto de políticas, considerando, sistematicamente, as situacións, prioridades e necesidades respectivas de mulleres e homes, con vistas a promover a igualdade entre ambos os sexos e tendo en conta, activa e abertamente, desde a fase de planificación, os seus efectos nas situacións respectivas dunhas e outros cando se apliquen, supervisen e avalíen.

VIOLENCIA DE XÉNERO: “Constitúe violencia de xénero todo acto de violencia, baseado na pertenza da persoa agredida ao sexo feminino, que teña ou poida ter como resultado un dano ou sufrimento físico, sexual ou psicolóxico para a muller, así como as ameazas de tales actos, a coacción ou a privación arbitraria da liberdade, tanto si prodúcense na vida pública como en Glosario 9 Unitat d'Igualtat a privada” (Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de Medidas de Protección Integral contra a Violencia de Xénero, art. 1). A violencia de xénero maniféstase como o símbolo máis brutal da desigualdade existente na nosa sociedade. Trátase dunha violencia que se dirixe sobre as mulleres polo feito mesmo de selo, por ser consideradas polos seus agresores carentes dos dereitos mínimos de liberdade, respecto e capacidade de decisión. Este tipo de violencia esténdese tamén aos fillos e fillas menores de idade e o seu obxectivo último é o sometemento da muller

VISIBILIZACIÓN (Ver Invisibilidade): Proceso de facer visible o invisible, de sacar á luz e incorporar a historia e a vida das mulleres á nosa realidade e á historia. A visibilización supón o recoñecemento e revalorización da historia das mulleres, do seu papel no mundo e na vida, en definitiva, a idea de igualdade entre homes e mulleres.